

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Ahlám al-Nasr: poézia v kontexte propagandy Islamského štátu

Typ práce: bakalářská

Autor práce: Matthias Kasar

Autor posudku: Mgr. Jakub Ruml

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	Velmi dobře
Způsob práce/metodologie	Velmi dobře
Naplnění cíle práce	Výborně
Práce s prameny a odbornou literaturou	Velmi dobře
Stylistická úroveň a jazyková správnost	Výborně
Struktura práce	Výborně
Formální náležitosti (citace, odkazy, bibliografie, rozsah ²)	Dobře

Slovní hodnocení:

Předkládaná práce si klade za cíl představit básničku Ahlám an-Nasr v kontextu propagandy Islamského státu a to jak její dílo, tak i její osobu, především na základě analýzy jejích básní. Práce je kromě úvodu a závěru rozčleněna do tří kapitol, první seznamuje čtenáře se základními pojmy, ke kterým se dále v textu vrací, druhá se zabývá životem a formováním Ahlám an-Nasr a třetí se zaměřuje na poezii v kontextech arabské kultury a džihádu a obsahuje hlavní část práce – analýzu a interpretaci vybraných veršů. Z tohoto hlediska je práce pěkně členěná a zároveň se v textu nenachází – alespoň co mohu soudit – místa, která by nevyplývala z obsaženého kontextu. Práce je především dekrriptivní a cíle práce jsou naplněny. Oceňuji práci s arabským básnickým textem. Přes velmi dobrou strukturu a obsah práce nacházím několik nedostatků, z nichž bych některé níže zmínil.

Podkapitola o stavu bádání a pramenech (s. 9-12) je poměrně obsažná, avšak měla by sumarizovat všechny důležité (přinejmenším dostupné) zdroje a práce, nejen ty, které nakonec budou v textu hojně využity. Např. nejsou vůbec zmíněny publikace Behnama T. Saida, dokonce ani ta, na kterou je v práci odkazováno (*Hymns (Nasheeds): A Contribution to the Study of the Jihadist Culture*). Zde je jen škoda, že byl citován pouze Saidův článek z roku 2012 – nutno však dodat, že shrnuje vše podstatné – a nikoliv autorova publikace (přepřacovaná disertace) *Hymnen des Jihads : Naschids im Kontext jihadistischer*

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.

² Minimální stanovené rozsahy jednotlivých typů prací jsou: bakalářská práce 72 000 znaků (tzn. přibližně 40 stran textu) a diplomová práce 108 000 znaků (tzn. přibližně 60 stran textu).

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Mobilisierung vydaná v roce 2016, která by mohla vedle použité Gattovy publikace *Decoding DAISH* být dobrým metodologickým vodítkem a zdrojem informací zpracovávaného tématu. Dále by mohlo být zmíněno více prací Elisabeth Kendall, které se tématu věnují.

První kapitola uvádí celou práci do kontextu a seznamuje nás s hlavními pojmy a tématy, se kterými pracuje. Vybranými pojmy jsou salafismus – džihádismus – džihádistická kultura – výklad snů. Podkapitoly Salafismus (1.1) a Džihádismus (1.2) jsou zpracované na základě dvou vybraných úvodů do problémů, avšak jejich představení je do jisté míry nepřesné a matoucí. V podkapitole představující salafismus jsou pro tentýž význam použita tři slova (koncept, aspekt a bod), přestože v citované publikaci je vše rozděleno podle bodů, které mohly být použity i pro potřeby této podkapitoly. Obecně je zmíněných pět bodů v rámci dělení odstavců přinejmenším nepřehledně pojaté.

Podkapitola Džihádismus pak trpí podobnou nepřehledností jako podkapitola předešlá. A to z toho důvodu, že slučuje pod jeden pojem džihádismus (ač několikrát zaměněn s džihádem) více pojmů, které používá ve zdrojové studii Hegghammer. Pokud by byly použity pojmy z citované publikace, domnívám se, že by nedošlo k tomu, že když je uváděn třetí proud (globální džihádismus), je zmíněn jako proud druhý, respektive jako druhý typ (s. 16). Možná však byl myšlen druhý typ džihádismu v sestavě militantní islamismus lokálních revolucionářů, lokální džihádismus a globální džihádismus?

Je přinejmenším zajímavé, že ve druhé kapitole přichází podkapitola o formaci Ahlám an-Nasr až na posledním místě. Je však možné, že se nejdříve věnuje tématům, ke kterým existuje méně zdrojů a až poté přistupuje k tématům informativně bohatším. Stejně tak členění u výkladu básní nepovažuji z pohledu čtenáře za ideální. Možná by bylo lepší zvolit jasnou strukturu, kdy uvedení, úryvek a výklad budou ve stejném pořadí u všech básní. Při zvoleném postupu se text dosti slévá. Ale oba příklady možného řešení jsou pouze subjektivním návrhem.

Ve třetí kapitole na s. 42 bych v rámci analýzy viděl možnost se více rozepsat a odhalit džihádistický motiv Ramadán jako měsíce úsilí v boji za spravedlivou věc, nežli se uchylovat k hodnocení typu „neevokují...mierumilové naladení“ apod. Ramadán z uváděného hodnoticího hlediska, tedy náboženského, není nijak neomezuje věřící co se válčení týče, ač ho mnohé autority nedoporučují. Z hlediska islámu jsou stanoveny 4 měsíce, kdy dochází k ustání bojů, ale mezi ně není ramadán započten. Dokonce byly podle tradice během ramadán vybojovány bitvy u Badru (19. ramadán) a dobývána a dobytá Mekka (10.-20. ramadán), ale i např. ve 20. století docházelo v rámci různých konfliktů nejen k neustání bojů během ramadán, nýbrž v některých případech snad i k jejich zesílení. Třetí a nejdůležitější kapitola věnovaná analýze a interpretaci vybraných veršů je umístěna na konec práce a nezdá se mi dostatečně zakončena, víceméně mi přijde jakoby jí zakončení či shrnující závěr chyběl.

V rámci formální stránky práce vidím největší problém v citacích a bibliografii. Předně není zřejmé, jaké se autor drží citační normy, ač je třeba konstatovat, že takovou, jakou si stanovil, se až na několik výjimek drží v celé práci. V bibliografických údajích jsou kombinovány slovenské a anglické komponenty: např. n.d. (no date) a č. (číslo), případně přímá kombinace jednoho údaje 1st Vyd (first edition/prvé vydanie).

U některých bibliografických záznamů – jedná se o tři – chybí informace o roce vydání přitom informaci je možné v knize/časopisu najít.

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Hegghammer, Thomas. *Jihadi Culture The Art and Social Practices of Militant Islamists*. Cambridge University Press, n.d. by mělo být uveden rok vydání 2017. Ještě by bylo možné doplnit místo vydání, u jiných publikací uváděno je.

Dále se jedná o publikaci Abu Rumman, Mohammad. "Jihadi Female Intellectual: The Case of Iman al-Bugha". *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues* Volume 24, č. Special Issue 6 (n.d.). -> 2021 a Von Knop, Katharina. "Female Jihad: Al Qaeda's Women". *Studies in Conflict & Terrorism* Volume: 30, č. 5 (n.d.): 397–414. -> 2007.

Pokud citujete článek z časopisu, pak neuvádíte v poznámce paginaci celého článku, ale pouze stránku (stránky), na kterou odkazujete. Rovněž údaj o DOI se píše až na úplném konci poznámky (např. s. 100, pozn. č. 8).

U některých bibliografických údajů je uvedeno, kdy byli internetové zdroje navštíveny, u jiných tato informace chybí.

Dalším neduhem je střídání delších a kratších bibliografických údajů v poznámkách. První údaj v práci by měl být plný a pak už v celé práci následují pouze ty zkrácené (např. na s. 14 pozn. č. 11, 12 a 16). Dalším problémem je vytvoření třetího ještě více zkráceného údaje, který by zde neměl mít své místo, natož když je zvolen způsob pouhého příjmení, který u některých poznámek vytváří zmatení, na kterou publikaci se zrovna odkazuje (je-li uveden pouze Hegghammer, můžeme se pouze domnívat, na jakou publikaci se odkazuje, neboť v bibliografii se nachází od tohoto autora publikace čtyři, respektive pět).

Wellhausenovu publikaci *Die religiös-politischen Oppositionsparteien im alten Islam* je možné citovat jako fyzickou knihu a uvést nakladatelské údaje. To, že je kniha čtena naskenovaná, z ní nedělá elektronickou knihu. Zároveň odkaz na archiv/databázi *archive.org* je nadbytečný, to je jako byste uváděl u každé knihy, v jaké jste ji četl knihovně. Případně je možné tuto informaci napsat do třeba závorky, pokud je vhodné tento údaj o zdrojové knihovně/databázi uvést.

Pokud je citován příspěvek ze sborníku (kapitola z *kolektivní* monografie), doporučil bych citovat přímo daný příspěvek a nikoliv sborník jako celek, odkaz je pak jasnější a srozumitelnější. V některých případech tak dokonce činíte, přestože forma není vždy přesná, dochází tedy k nekonzistenci postupu. Je však třeba dodat, že je podle různých citačních pravidel možné citovat i sborník jako celek. Pokud odkazujete přímo na příspěvek, uvádí se na prvním místě autor příspěvku a až poté to, v jakém sborníku se vyskytuje, v bibliografii např.: Haykel, Bernard. "On the nature of Salafi thought and action." In *Global Salafism: Islam's New Religious Movement*, ed. by Roel Meijer, 33-57. New York : Oxford University Press, 2014.

Korán a hadíthy považuji za prameny, neuváděl bych je tedy mezi sekundární zdroje. Ale to je opakující se omyl, kdy je jako pramen citován pouze jeden nebo více pramenů, které jsou hlavním tématem bakalářských a diplomových prací. Pokud jde o Korán, necitoval bych stylem autor: Ivan Hrbek a jeho dílo Korán, nýbrž pod Koránem a Hrbka jako překladatele. V poznámce pod čarou pak stačí uvádět např. Korán 112:1-3, nebo jiný způsob zápisu, který si v úvodu zvolíte. A jen pro upozornění an-Nasr je súra 110., nikoliv 112. Ve spojitosti s Koránem mě ještě napadá otázka z jakého důvodu citujete český překlad Koránu ve slovensky psané práci? U hadíthů jsou samozřejmě možnosti citovat tradičně podle znění hadíthů nebo podle čísla hadíthu ve sbírce (pokud je zmíněno, o které se jedná vydání), tudíž nijak nerozporuji zvolený postup, avšak odkaz na internetové stránky je v uvedené podobě

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

(<https://hadithprophet.com/#>) zbytečný, protože nás neodkazuje přímo na stránku s tím jedním hadíthem, ale na hlavní stránku databáze kompendií hadíthů.

V abecedně řazeném bibliografickém seznamu uvádíte básnickou sbírku Ahlám an-Nasr pod písmenem N jako Nasr, Ahlám al-, v případě složeného/významového jména, kterému je dokonce věnována jedna z částí druhé kapitoly (2.1.1), bych volil neinvertovaný zápis Ahlám al-Nasr. Zároveň se vyskytuje tato básnická sbírka v pramenech I sekundárních zdrojích. V přepsaných jménech bych počáteční ‘ajn nepovažoval za plnohodný znak, řazený na konci a ‘Abd al-‘Azíze al-Atharího bych řadil na začátek abecedy pod A.

Z úvodu jasně nevyplývá, jestli je zvolen způsob přepisu bez velkých písmen, což je z podstaty zápisu arabkého písma jistě možné, ale není využíván důsledně, tudíž se spíš zdají mnohé pasáže takto uváděné být něčím podivným. Rovněž není jednotný přepis komponentů okolo určitého členu, setkáváme se tak např. s *Wa-l džihád* (s. 26) i s *wa al-bará'* (s. 31). Poté k přepisu Ibn-Qajjim (s. 48) – v tomto případě ale možná došlo jen k neúmyslnému vynechání určitého členu, protože hojně užívaná zkrácená podoba jména Ibn Qajjim al-Džawzíja je Ibn al-Qajjim, nikoliv uvedená Ibn-Qajjim.

Celkové hodnocení:

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

Otázky k rozpravě:

V práci se zmiňujete o sympatiích Ahlám an-Nasr i její maminky k Usámu bin Ládínovi. Mohl byste krátce pojednat o vztahu Islámského státu k al-Káidě a jejímu veliteli i vztahu v opačném směru nad rámec informací, které jsou v práci zmíněny?

Zmiňuje tři úvody k básnické sbírce *Uwár al-haqq*, přičemž autorkou jednoho z nich je sama básnířka, můžete zmínit, kdo jsou autoři dalších dvou úvodů?

V závěru zmiňujete, že práce představila Ahlám an-Nasr jako jednu z nejvýznamnějších autorek písní pro Islámský stát. Mohl byste zmínit další významné básnířky (kromě žen kavkazských bojovníků), které literárně působí uvnitř Islámského státu a případně uvést, jak je jejich poezie v rámci Islámského státu hodnocena?

V Praze dne 1.9. 2023

.....
podpis

Katedra Blízkého východu
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 692
Tel.: (+420) 221 619 693

kbv@ff.cuni.cz
<http://kbv.ff.cuni.cz>